

розкривати здібності студента, а й передбачає розвиток творчого начала, що в майбутній професії лікаря є вкрай необхідним. Також сприяє:

- отриманню необхідної інформації і підвищенню рівня знань із питань професійної комунікативної компетенції лікаря;
- удосконаленню різноманітних навичок та вмій, проведенню певних експериментів;
- візуалізації інформації;
- моделюванню об'єктів і ситуацій з метою їх вивчення;
- обміну інформацією між кількома користувачами.

Дистанційна ж освіта дозволяє використовувати навіть не мультимедіа, а гіпермедіа: електронна пошта, відео, телефони, аудіографіку, телеконференції і т. ін.

Це дозволить створити більш комфортні умови для самовираження студента, активізувати студентів при постановці мети, виборі форм і інтенсивності занять, дасть можливість спілкуватися з професіоналами, викладачами високого рівня, які не є в межах досяжності. Не менш важливим є спілкування з однокурсниками, студентами інших вузів у форматі онлайн-дискусії, групових проєктів.

Звичайно, дистанційна освіта вимагає від студентів більшої відповідальності, оскільки не передбачає досить суворого контролю. Та при правильному підході, при дійсно якісній освітній програмі знання будуть повноцінними.

Тож, на наш погляд, впровадженню інформаційних технологій у процес формування професійної комунікативної компетенції студентів медичних вузів є вкрай актуальним і корисним.

УДК: 378.147.227:[378.4:61](477.64-25)

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА БАЗІ ВІРТУАЛЬНИХ ПАЦІЄНТІВ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Фурик О.О., Рябоконт О.В., Оніщенко Т.Є.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, віртуальні пацієнти, кейс, Запорізький державний медичний університет.

Проблема якості вищої медичної освіти в Україні на сучасному етапі розвитку суспільства є найактуальнішою, бо саме високі професійні якості молодих спеціалістів є запорукою їхньої конкурентоспроможності в умовах європейської інтеграції в галузі медицини. Даний метод призначений для стимулювання вивчення традиційних фундаментальних дисциплін з клінічної точки зору. Також акцентується додаток принципів базисних наук до клінічних ситуацій (Досмагамбетова Р.С. та ін., 2014.). Проблемно-орієнтоване навчання являє собою особливу педагогічну стратегію зі своїм стилем досягнення знань, який дає можливість повноцінного оволодіння проблемою з глибоким,

активним, стійким освоєнням матеріалу реальних життєвих ситуацій при максимальному використанні доказово обґрунтованих світових інформаційних ресурсів (Нуртазин С. Т., 2013).

Мета дослідження – визначити особливості методики впровадження проблемно-орієнтованого навчання на базі віртуальних пацієнтів у Запорізькому державному медичному університеті.

У ЗДМУ в рамках реалізації проекту Tempus «Створення Міжрегіональної Мережі Національних Центрів Медичної освіти, головним напрямком яких є впровадження проблемно-орієнтованого навчання з використанням віртуальних пацієнтів», впроваджена вищезазначена методика в учбовий процес з 2014 року. Окрім того, партнерами ЗДМУ для реалізації цього проекту стали: університет Св. Георга (м. Лондон, Великобританія), університет Аристотеля (м. Салоники, Греція), університет Нікосії (Кіпр), медичний університет Астани (Казахстан), державний медичний університет Караганди (Казахстан), медичний університет ім. Давида Твілдіані (м. Тбілісі, Грузія), державний університет ім. Акакія Церетелі (м. Кутаїсі, Грузія), Сумський державний університет (м. Суми, Україна).

Для цього був модернізований робочий навчальний план і переглянутий розклад занять студентів 2 і 3 курсу медичного факультету (відповідно до першого та другого року навчання) й встановлено наступну структуру занять протягом тижня: 6 годин безперервного проблемно-орієнтованого навчання (заняття з викладачем-тьютором), 3 години лекцій, 1 година практичних занять з тематики проблеми на відповідних клінічних кафедрах. Однак, основний час відведено для самостійної роботи студентів (Сичов Р. О. та ін., 2014).

Для реалізації проблемно-орієнтованого навчання створено 4 невеликі групи по 8 студентів та організація занять відбувається таким чином, що студенти повинні самостійно сформулювати питання, які необхідні для рішення кейса й знайти на них відповіді у результаті пошуку відповідної інформації і спільного обговорення. Проблемно-орієнтоване навчання потребує спеціального методичного забезпечення, перш за все складання кейсів, розробкою яких займається спеціальна група викладачів на основі реально відбух ситуацій. Кейс – це конкретна клінічна ситуація, опис у певній послідовності подій. Основними задачами кейса при проблемно-орієнтованому навчанні є: навчити студентів формулювати послідовність об'єктів вивчення для рішення конкретної проблеми; виробити навички самостійного збору необхідної інформації; навчити умінню колективного обговорення проблеми та спільного прийняття рішень; підготувати до роботи у команді.

Першим рівнем створення кейсів є так звані лінійні кейси, що послідовно описують події при обстеженні та лікуванні уявного пацієнта, від першого візиту до лікаря до призначення лікування та надання рекомендацій. Лінійні кейси використовувались для навчання студентів першого року.

Для навчання студентів другого року (3 курс медичного факультету) використовують розгалужені кейси, що є основою для створення віртуальних

пацієнтів. На певних ключових етапах студентам надається можливість вибрати (після ретельного обговорення всіх питань) варіант дії щодо діагностичних процедур чи лікувальної тактики, який, на думку студентів, найбільше відповідає потребам пацієнта на даний конкретний момент. Це є так зване розгалуження кейсу, коли він може розвиватись далі за кількома сценаріями. Студенти не дізнаються одразу, чи вірну відповідь вони дали, події в кейсі продовжуються певним шляхом, і тільки після повної реалізації сценарію в рамках кожного розгалуження студенти розуміють наслідки, до яких призвів їх вибір. Для того, щоб навчальний процес був максимально ефективним, іноді наслідками вибору невірної тактики може бути погіршення стану, або навіть «смерть» віртуального пацієнта.

Одним із найголовніших умов проблемно-орієнтованого навчання є активна співпраця студентів з ціллю різнобічного вивчення проблеми та прийняття колективних рішень. Проблемне навчання - це така організація навчальних занять, яка припускає створення під керівництвом викладача проблемних ситуацій і активну самостійну діяльність учнів по їх вирішенню, в результаті чого і відбувається творче оволодіння професійними знаннями, навичками і вміннями і розвиток розумових здібностей. Постановка проблеми при розгляді клінічного випадку на базі віртуального пацієнта дозволяє студентам самим визначити ту область знань, яка необхідна їм для вирішення ситуації. Завдання викладача при цьому правильно націлити студентів на визначення меж цієї області, за межами яких закінчується їх компетенція, і виникають проблемні питання (Искренко Э. В., 2010).

Висновки: 1. Проблемно-орієнтоване навчання це особлива методологія викладання, що дозволяє засвоювати матеріал через усвідомлення та розуміння реальних клінічних випадків на прикладі віртуальних пацієнтів, призводить до свідомого формування навичок самоорганізації, самонавчання і самоконтролю.

2. Впровадження розгалужених кейсів є більш ефективним засобом навчання, що робить навчальний процес інтерактивним, цікавим, емоційно забарвленим, більш відповідальним при виборі подальших дій та підвищує рівень ставлення до придбання професійних знань і умінь майбутнього лікаря.

УДК: 621.39:378.046.4:[614.253.1:616-08]

ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ХАРКІВСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Хвисяк О.М., Марченко В.Г., Коломійченко Ю.А., Корж О.М.,
Кузьменко А.С.

Харківська медична академія післядипломної освіти

Ключові слова: дистанційне навчання, ХМАПО, moodle, спеціалізація, ТУ.

Одна з новітніх технологій, що все ширше впроваджується в навчальний процес - дистанційне навчання. На сьогоднішній день все більше галузей